

hammas teknikko

hammasteknisen alan erikoislehti 2-3/89

Espoo: 90-4291
Joensuu: 973-242 71
Oulu: 981-562 222
Seinäjoki: 964-167 111
Tampere: 931-351 52
Turku: 921-336 533

ASIAKKAAMME

HYMYILEE

Hammasväline

heti paikalla

Hyvää kesänjatkoa kaikille toivottaa Hammasteknikko-lehti

*Plandent Oy:n Vita-hampaiden kyselykilpailuun
Finlandia-talolla arpa suosi seuraavia osallistujia:*

*Teppo Helola, Turku
Aarne Holopainen, Kotka*

*PD-risteilyliput Ruotsiin toimitamme
voittajille kesän aikana.*

*Onnea matkaan
Plandent Oy*

Hammasteknikko

46.vuosikerta
ISSN 0780-7783

Päätoimittaja

Leena Siirala

Toimitussihteeri

Petri Sallinen

Julkaisija

Suomen Hammasteknik-
kojen Keskusliitto

Toimitus

Kansakoulukatu 10 A 21
00100 Helsinki
Puh. 90-6943866

Ilmoitukset ja osoitteen- muutokset

Sirpa Korhonen, Pienteol-
lisuuden Keskusliitto
Kansakoulukatu 10 A 21
00100 HELSINKI
Puh: 90-694 3866

Ulkoasu:

PTK-idea/Petri Sallinen
DTP/Ventura, tulostus Li-
notronic

Kirjapaino

Itä-Hämeen Kirjapaino

Hammasärkyä ja ienkutinaa?

Pikkulapset itkevät, kun hampaat kasva-
vat ja kutittavat inhottavasti ikeniä. Se
on osa ihmisen kasvukipuja. Myös Hamma-
steknikko-lehdellä on ollut kasvukipuja tai
ainakin synnytystuskia. Päätoimittaja Lee-
na Siirala on lähtenyt Postipankkiin ja Ham-
masteknikko on siis ilman lapsenvahtia.

Synnytystuskat johtuvat siitä, että pai-
kalla ei ole ollut yhtään sellaista ihmistä,
joka olisi osannut kerätä hammasteknisen
alan erikoistietoa julkaistavaksi. Itse olen
vain toimitussihteeri, tekninen taittaja, joka
vastaa julkaisun ulkoasusta ja painattami-
sesta.

Ulkoasu onkin ollut jatkuvasti suuri on-
gelma. Taittaminen on aikaavievää puu-
haa. Tähän asti olen hoitanut tämän lehden
päätyöni ohessa ja jälki on ollut sen mu-
kaista: rupuista ja alkeellista. Tällä kertaa
oli hieman normaalia enemmän aikaa miet-
tiä ulkoasua ja visuaalisuutta. Tässä näette
lopputuloksen. Onneksi formaatti on talles-
sa tietokoneen muistissa eikä sitä tarvitse
jatkuvasti muutella, ellei jotain mullistavaa
tapahtu. Lehden loppupuolella on alan am-
mattiasiaa, jonka taittaminen oli tuskaista.
Toivottavasti ammattilaiset löytävät sieltä
olennaisimman. Itse voin vain todeta, että
selkeäksi sitä ei saa ruusuporallakaan.

Ilmoituksia ja osoitteenmuutoksia hoi-
taa tästä lähtien uusi ihminen: Sirpa
Korhonen ja syksyllä on lehdelle luvassa
uusi päätoimittaja, joka toivottavasti antaa
oman panoksensa lehden sisältöpuolelle.

Petri Sallinen
toimitussihteeri

Tässä numerossa:

4
Hammalaboratorio Abu
Dabissa

6
Lakiasiaa vuosilomista

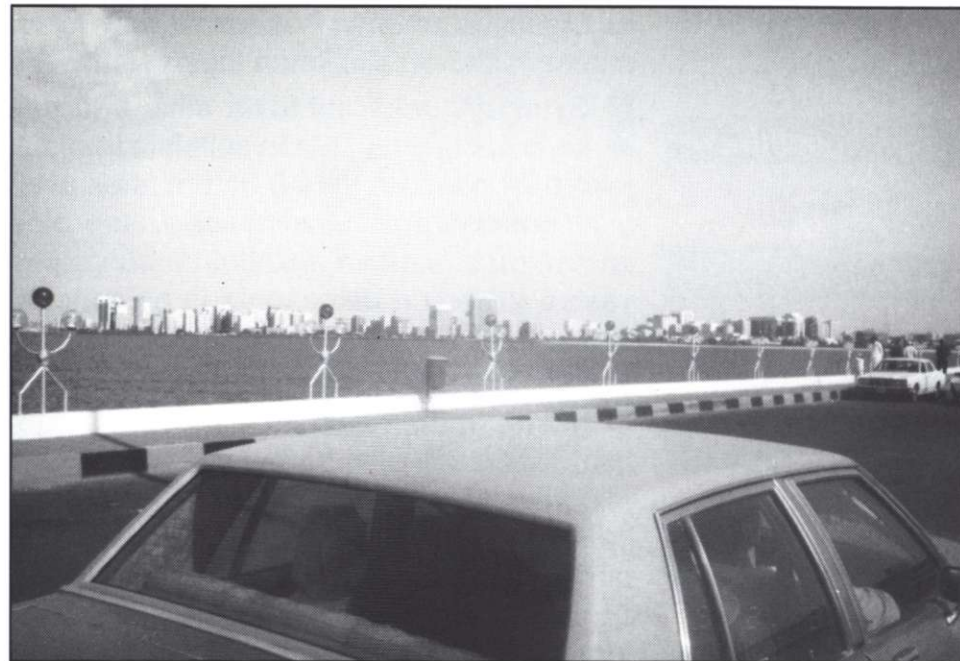
8
Pienyritysten rahoitus-
selvitys

10
Proteettisissa töissä
käytettävät materiaalit

■ *Hammaslaboratorioita meillä ja muualla*

■ **Hammasteknikkolehti aloittaa artikkelisarjan, missä esitellään hammaslaboratorioita ympäri maailmaa. Yleensä emme tiedä millainen työskentelypaikka kollegalla on, vaikka tapaammekin hänet usein eri ympyröissä ja juttelemme tuntitolkulla puhelimessa. Joskus voi tuntua arkaluontoiselta asialta mennä nuuskiimaan toisen työpaikalle, mutta tarkoituksena on oppia tutustumisesta ja samalla viedä jotain opittavaa tulla-aisiksi.**

Teppo Sarpila

Vaikka esittelymme paljolti perustuukin yleisiin asioihin, puututaan aina silloin kuin voidaan myös eri työkköihin.

Tässä yhteydessä kuulutetaan esille henkilöitä, joilla on kuvia ja pientä jutunjuurta labroista ympäri maailmaa otamaan yhteyttä toimitukseen, jotta sarjamme kestäisi pitempään kuin muutaman jutun verran. Vaikka teksti ei olisikaan hallussa, voisimme yhdessä pistää kirjaimia paperille.

Ensimmäisenä sarjan laboratorioista löytyy niinkin kaukaa kuin Persianlahden pohjukasta.

ABU DHABIN suomalaislaboratorio

Abu Dhabi sijaitsee Saudi-

Arabian niemimaan sarvessa ja on yksi Yhdistyneitten Arabiemiirikuntien osa. Tänä Bill Hagen perusti monien vaiheiden jälkeen hammaslaboratorionsa noin neljä vuotta sitten. Bill on suomalainen, Pietarsaaresta kotoisin ja käynyt hammasteknikko-opiston Tukholmassa. Hän piti hammaslaboratoriota muutamman vuoden Tukholmassa, mutta sitten lähti kahden hammaslääkärin kanssa Abu Dhabiin. Toinen hammaslääkäri on hänen vaimonsa Eva ja toinen on Arne Hylén. Arnen vastaanotto on samassa huoneistossa kuin Billin lafka.

Laboratorio itsessään on melko normaali. Bill tekee työt yksin, apuna kuljetuksissa on herra Harris ja siivouksen hoitaa Meiden. Bill on erikoistunut keramiaan, joten muita töitä tulee harvoin. CoCr-työt

hän teettää alihankintatöinä muissa Abu Dhabin hammaslaboratorioissa. Asiakkaita on Arnen lisäksi muita noin kymmenkunta.

Hoitoa varallisuuden mukaan

Abu Dhabi on eräs maailman rikkaimmista valtioista. Sen väkiluku on noin 250.000 ja toimeentulo saadaan öljystä. Abu Dhabissa saa kiinteää omaisuutta omistaa vain paikalliset eli Lokaalit. Tilanteesta ja varallisuudesta johtuen maassa on paljon ihmisiä, jotka suorittavat varsinaisen työn. Eurooppalaiset/amerikkalaiset tekevät kevyemmän aivotyön ja korkeamman koulutuksen vaativat työt. Ruumiillisen työn hoitavat usein pakistanalaiset, filip-

■ **Abu Dhabi on moderni myös ulkonäöltään**

piiniläiset. Tämä jako heijastuu myös hammashoittoon, eli potilaat jakaantuvat siten, miten kullakin on varaa maksaa. On halpaa hoitoa ja kallista hoitoa. Abu Dhabissa toimii myös valtiollinen hammashoitosysteemi, mutta sen vaikutus on tuntematon.

Ns. vanhat hyvät ajat ovat Abu Dhabissakin menneet. Hammashoidolla ei pääse ri-

tavot hintaan. Yleensä voi sanoa, että eläminen maksaa puolet siitä, mitä Suomessa.

Vahat sulavat kuumuudessa?

Palataanpa takaisin hammaslaboratorioon. Meillä on yleensä se käsitys, että kuumissa maissa ei voi tehdä mi-

■ **Tikkataulu on myös Abu Dhabilaisen hammaslaboratorion varuste**

kastumaan, ellei tee kuin hullu töitä. Alalle on tullut useita yrittäjiä ja kilpailu pitää hinnat kurissa ja potilaatkin ovat enemmän hintatietoisia kuin ennen.

Abu Dhabissa oli hammaslaboratorioita, jotka veloittivat mk-kruunusta 110 mk materiaaleineen NiCr-pohjalle. Bill veloittaa kruunusta 550 mk tehtynä metallille, jossa on 50 % kultaa. Hinnat tuntuvat edullisilta, mutta asiaan tulee mielenkiintoinen näkökulma. Abu Dhabissa ei ole verotusta. Kirjanpitoa ei tarvitse pitää. Valtionvaranto pulppuaa maan sisältä.

Miten elät, siten maksat

Mitä eläminen maksaa Abu Dhabissa, riippuu paljon siitä, miten elää. Löytyy hyvin paljon "taseroja", mitkä vaikut-

ta ei ollut kuin nimeksi. Muutit oli helppo poistaa, koska ne olivat taipuisia.

Valumassa sekoitetaan vakumissa ja sylinteri kovetaan paineessa. Rungot Bill valaa vakumi/paine kaatomenetelmällä. Muuten tämä valumenetelmä ei koskaan ole saanut suosiota Suomessa, kun taas Ruotsissa se kuuluu joka lafkan varustuk-

siesta.

Kun työt vaativat hermosten lepoteloa, oli helpointa siirtää katse Persianlahden moniväriselle sinelle. Yksi työpaikkaetu, mistä voisi vaikka vähän maksaa.

Bill tarvitsee apua ja hän on halukas ottamaan pitempiaikaiseen työsuhteeseen suomalaisen hammasteknikon, jolla on kokemusta kera-

■ **Bill Hagen vahaa**

siin samoin kuin meillä Kerrin musta pikkulinko.

Posliineita Billillä oli Vitaa, Luxoria ja Williamsia, mutta kruunut kerrostettiin pääasiassa Vitasta. Kuten huomaatte, varastossa täytyy olla paljon tavaraa, koska paikalliset tarvikeliikkeet ovat hieman hitaita toimituksissaan. Etäisyydellä ei liene asian kanssa niin paljon tekemistä kuin asenteella.

Poltot Jelenkon uunis- sa

Poltot tehdään Jelenkon käsiuunilla. Uusi automaatti on jo tulossa. Käsikäyttöisellä Jelenkolla Bill suoritti niin nopeita polttoja, että kirjoittajan karvat olivat pystyssä, kunnes totuttiin huomaamaan, että posliinia voi käsitellä noinkin nopeasti, kun vain metalli ja posliini toimii keskenään.

Töihin saadut työajat olivat tekijäystävällisiä. Kruunuun tuli aikaa viikko. Töitä tehdään siten, että vain perjantai oli vapaapäivä ja keskellä työpäivää oli 3 tunnin

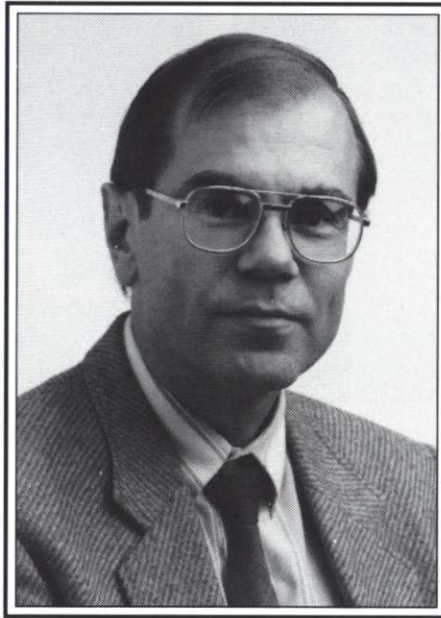
miasta. Billin äidinkieli on ruotsi ja paikkakunnalla puhutaan englantia, joten niiden kielten taito olisi suotavaa. Palkoista ja muista asioista voi keskustella Billin kanssa. Puhelinnumero on Suomesta 990 971 2 328809 ja osoite P.O. Box 2449, Abu Dhabi, U.A.E.

Meitä suomalaisia riittää joka maailman kolkkaan. Mikä tuli todistettua.

Tarkoituksellinen hammasmatkaaja Teppo Sarpila.

Vuosilomalain määräykset ehdottomia

**Vuosilomalaki sisältää keskeiset vuosilomia koskevat määräykset. Lain työntekijälle tarjotut etu- ja ei voi vähentää työso-
pimuksin. Valtakun-
nalliset työeh-
tosopimukset
voivat sen sijaan si-
sältää laista poik-
keavia määräyksiä. Alakohtaisiin työeh-
tosopimuksiin sisäl-
tyy tavanomaisesti
myös työmark-
kinajärjestöjen kes-
ken solmittu loma-
palkkasopimus.**

Risto Tuominen on Pien-
teollisuuden Keskusliiton
työsuhtejuristi

Työntekijä ansaitsee vuosilomaa loman-
määräytymisvuoden
(1.4.-31.3.) jokaiselta täydel-
tän lomanmääräytymiskuu-
kaudelta. Täytenä loman-
määräytymiskautena pi-
detään kuukautta, jonka aika-
na työntekijä on ollut työn-
tajan työssä vähintään 14 päi-
vää. Työpäivän pituus ei rat-
kaise, vaan lyhytkin työssäolo
tekee päivästä työpäivän.
Työssäolopäiviin rinnaste-
taan vuosilomalaissa myös
päivät, joi-
na työntekijä on ollut
poissa työstä esim. synnytys-
loman, reservinharjoituksen,
sairasloman tai lääkinnällisen
kuntoutuksen vuoksi. Myös
lomautus on rajoitettu osin
työssäolopäiviin rinnastetta-
vaa poissaoloa.

Työsuhteen keston perus-
teella työntekijällä on oikeus

saada vuosilomaa joko 2 tai
2,5 päivää kuukautta kohti.
Sekä vuosilomalain että työ-
ehtosopimusten mukaan
työntekijällä, jonka työsuhte
on jatkunut keskeytymättä
1.4.1989 mennessä vähin-
tään vuoden on oikeus saada
vuosilomaa 2,5 päivää kuta-
kin täyttä lomanmääräytymis-
kuukautta kohti. Osa-aika-
työntekijä, joka on ollut työssä
vähintään 35 tuntia kalenteri-
kuukaudessa, ansaitsee vuo-
silomaa tältä kuukaudelta 2
päivää, jos hänen työsuhte-
ensa on kestänyt alle vuo-
den ja 2,5 päivää, jos hänen

työsuhteensa on kestänyt yli
vuoden lomanmääräytymis-
vuoden loppuun mennessä.

Jos loman pituutta lasket-
taessa lomapäivistä ei tule ko-
konaista lukua, on päivän osa
annettava täytenä lomapäivä-
nä.

Työnantaja määrää lo- man ajankohdan

Lomakausi on toukokuun 2.
päivän ja syyskuun 30. päivän
välinen aika, mainitut päivät
mukaanlukien. Vuosiloma an-
netaan lomakautena työn-
tajan määräämänä aikana.
Työnantajan on kuitenkin va-
rattava työntekijälle tai tämän
edustajalle tilaisuus esittää
mielipiteensä loman ajankoh-
dasta ennen loman määrää-
mistä. Vuosiloman ajasta
työnantajan on ilmoitettava,
mikäli mahdollista, kuukautta
ja kuitenkin viimeistään kaksi
viikkoa ennen loman tai sen
osan alkamista.

24 päivää vuosilomasta
on ns. kesälomaa, joka anne-
taan lomakauden (2.5.-30.9.)
aikana. Se osa lomasta, joka
ylittää 24 lomapäivää, on ns.
talvilomaa, joka annetaan
työnantajan määräämänä ai-
kana lomakauden jälkeen en-
nen seuraavan vuoden loma-
kauden alkua (1.10.-1.5.).

Vapaa lauantai on vuo- silomapäivä

Vuosilomapäiviä ovat kaikki
muut päivät paitsi sunnuntait,
kirkolliset juhlapäivät, itsenäi-
syyspäivä, joul- ja juhan-
nusaatto, pääsiäislauantai
sekä vapunpäivä. Sellainen-
kin arkipäivä, joka työn jat-
kuessa olisi ollut vapaapäivä
(esimerkiksi vapaa lauantai),
on vuosilomalain mukaan
vuosilomapäivä.

Lomapalkka laske- taan palkkausmuodon mukaan

a) Viikko- tai kuukausipal-
kalla olevalla työntekijällä on
oikeus saada palkkansa
myös vuosiloman ajalta vuo-
silomalain 7 pykälän 1 mo-
mentin mukaan.

b) Tunti- ja urakkapalkalla
olevan työntekijän vuosiloma-
palkka määräytyy eri tavoin
riippuen siitä, käytetäänkö
vuosilomalain vai lomapalk-
kasopimuksen laskentape-
rustetta. Peruste ilmenee ky-
seisen alan työehtosopimuk-
sesta. Mikäli alalla ei ole työ-
ehtosopimusta, käytetään
vuosilomalain laskenta-
menetelmää.

c) Osa-aikatyöntekijä, jo-
ka on ollut työssä vähintään
35 tuntia lomanmääräytymis-
vuoden aikana, saa lomapalk-
kana 8,5 prosenttia tänä aika-
na maksetusta palkasta. Mi-
käli työsuhte on kestänyt
vuoden edellisen lomanmää-
rätymisvuoden loppuun
mennessä, lomapalkka on 11
prosenttia. Vuosilomapalkka
on maksettava ennen loman
alkamista. Jos loma on jaettu
osiin, ennen kunkin loman
osan alkamista on maksetta-
va sitä vastaava osa, jonka
saa jakamalla koko vuosilo-

mapalkan loman osien suh-
teessa.

Lomaltapaluu- tai lomarah- a ei ole lakisääteinen

Lomaltapaluu- tai lomarah-
a -jär-
jestelmä perustuu yksin-
omaan voimassaoleviin työ-
ja virkaehtosopimuksiin.
Säännökset eroavat toisis-
taan, joten on tärkeää selvit-
tää alakohtaiset määräykset.
Lomaltapaluu- tai lomarah-
an määrä on sopimusten mu-
kaan 50 prosenttia vuosilo-
mapalkasta. Useimpien sopi-
musten mukaan siitä makse-
taan ennakkona puolet vuosi-
lomapalkan yhteydessä.
Saannin edellytyksenä on
pääsääntöisesti, että työnt-
ekijä aloittaa vuosilomansa il-
moitettuna tai sovitusti ajan-
kohta ja palaa työhön heti
vuosiloman päätyttyä.

Lomakorvaus

Työsuhteen päättyessä työnt-
ekijälle maksetaan pitämättä
jääneistä ansaituista vuosilo-
mapäivistä lomakorvaus. Jos
työntekijä on ollut töissä niinä
kalenterikuukausina, jolloin
työsuhte alkoi ja päättyi, yh-
teensä vähintään 14 päivänä
tai vähintään 35 tuntia, eikä
hän ole siltä ajalta saanut lo-
maa tai lomakorvausta, kysei-
nen aika katsotaan lomakor-
vausta määrättäessä yhdeksi
täydeksi lomanmääräytymis-
kuukaudeksi.

Vastaava oikeus lomakor-
vaukseen on myös asevelvol-
lisen vakinaiseen palveluk-
seen menevällä työntekijällä,
vaikka hänen työsuhteensa ei
ole päättynyt.

Työntekijä, joka sopimuk-
sen mukaisesti lomanmää-
rätymisvuoden aikana on
töissä niin harvoin päivinä,

Lyhyesti sanottuja pykäläi-

Yrittäjän päiväraha vuonna 1989

Jos yksityinen liikkeen- tai ammatinharjoittaja ei vähen-
nä työmatkastaan aiheutuneita kuluja, lähinnä elanto-
kustannusten lisäystä, todellisten menojen suuruisi-
na, voi verotuksessa vähentää ns. yrittäjän päivärahan.

Päivärahat vuodelle 1989 on vahvistettu verohallituk-
sessa. Sisällöltään päätös vastaa vuoden 1988 päätöstä,
ainoastaan markkamääriä on tarkistettu.

Kotimaan matka

Jos matkalla on yövytty, päiväraha on 79 markkaa. Jos
matkaan käytetty aika ylittää viimeisen täyden matkavuo-
rokauden vähintään 6 tunnilla, lisäpäiväraha on 45 mark-
kaa.

Jos matkalla ei yövyttä, päiväraha on 45 markkaa. Edel-
lytyksenä on kuitenkin, että matka on kestänyt vähintään
10 tuntia ja ulottunut vähintään 50 kilometrin etäisyydelle
toimipaikasta tai asunnosta.

Ulkomaan matka

Päiväraha on sama kuin asianomaiseen maahan vahvis-
tettu työntekijän veroton päiväraha. Ilman yöpymistä päi-
väraha on 107 markkaa edellyttäen, että matka on kestä-
nyt vähintään 10 tuntia.

ettei hänelle kerry ainoata-
kaan täyttä lomanmääräyty-
miskautta tai vain osa ka-
lenterikuukausista on tällai-
nen vakinaiseen palveluk-
seen menevällä työntekijällä,
vaikka hänen työsuhteensa ei
ole päättynyt.

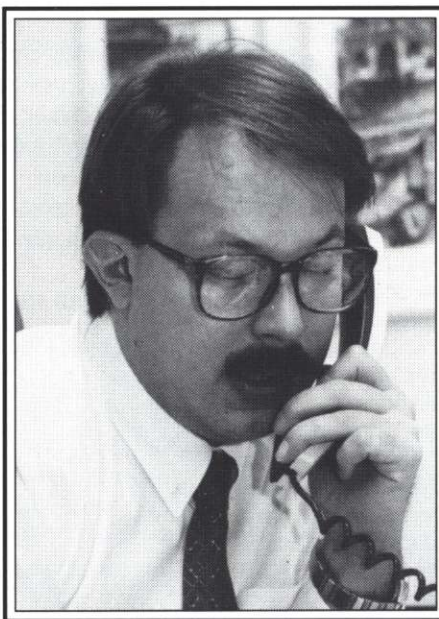
työsuhte on jatkunut yli vuo-
den lomanmääräytymisvuo-
den loppuun mennessä.

Kotityöntekijälle työnanta-
ja on velvollinen maksamaan
lomapalkan sijasta 8,5 tai 11
prosentin suuruisen lomakor-
vauksen palkanmaksun yh-
teydessä. Määrä lasketaan
työntekijän ansaitsemasta ra-
hapalkasta. 11 prosentin kor-
vaus maksetaan, mikäli työ-
suhte on kestänyt yli vuoden.

Valuuttaluottoja nostettu rajusti

Pienteollisuuden Keskusliitto on neljännen keran kartoittanut pienten teollisuusyritysten rahoituskustannukset. Tulokset perustuvat noin 150 pienen teollisen yrityksen vastauksiin. Vastanneet yritykset työllistivät keskimäärin 40 henkilöä. Liikevaihto jäi alle 3 miljoonan markan runsaalla viidenneksellä vastanneista.

Petri Sallinen

Rahoituskustannusselvityksen on tehnyt Pekka Jauhiainen Pienteollisuuden Keskusliitosta. Rahoituskustannusselvitys on osa PTK:n edunvalvontatyötä.

Selvitys koskee vuonna 1988 nostettuja luottoja. Samalla on kartoitettu eri luottomuotojen käyttöä ja pienten yritysten luotoista maksamia kustannuksia. Lisäksi selvityksessä haettiin tietoa kannattavuudesta ja vakavaraisuudesta. Tänä vuonna selvitykseen oli liitetty myös yritysten vakuusongelmia koskeva osa.

Suurimmat toimialat metalli- ja puusepänteollisuus

Vastanneita yrityksiä oli noin 150. Aikaisempien vuosi-

en tutkimuksissa lukumäärä on pyörinyt viidenkymmenen ja kahdensadan välillä, joten tulokset ovat ainakin tältä osin vertailukelpoisia. Selvitykseen ei ole tehty toimialakohtaista tarkastelua, koska johtopäätökset olisi silloin jouduttu tekemään hyvin pienen aineiston pohjalta.

Vastanneet yritykset työllistivät yhteensä noin 6000 henkilöä. Henkilökuntalukumäärältään suurin ryhmä on alle viidentoista ihmisen yritykset, joita tutkittavista oli vajaa 40 prosenttia. Samoin neljäkymmentä prosenttia yrityksistä tuotti yli kuuden miljoonan liikevaihdon; vain vähän

yli kymmenen prosenttia sai kerätyksi yli 30 miljoonan liikevaihdon.

Rahan hinta suurin ongelma

Lähes 40% vastanneista piti rahan hintaa yrityksensä rahoituksen keskeisimpänä ongelmana. Seuraavaksi suurin ongelma oli vakuuksien puute; muita ongelmia olivat käyttöpääoman puute ja siihen läheisesti liittyvä tulorahoituksen kausiluonteisuus. Useissa tapauksissa myös tietämättömyys erilaisista rahoitusmahdollisuuksista koettiin vaikeaksi palaksi. (Taulukko 1)

Ei muutoksia kannattavuudessa

Kannattavuus oli vähintään hyvä joka toisella yrittäjällä ja huono noin kolmanneksella. Muutokset aikaisempiin vuosiin ovat pieniä.

Velkaantuneimpien yritysten määrä on kasvanut hieman, mutta samoin on kasvanut vähävelkaisten joukko. Tutkimuksessa todetaan, että johtopäätösten tekeminen velkaantumiskehityksessä on vaikeaa; yleisarviona kuitenkin esitetään lievää velkaantuneisuuden lisääntymistä.

Taulukko 1. Rahoituksen keskeiset ongelmat, % vastanneista

Rahan hinta/korkea korkotaso	37 %
Vakuuksien puute	25 %
Käyttöpääoman puute	12 %
Tulorahoituksen kausiluonteisuus	11 %
Tiedonpuute	5 %

Taulukko 2. Suhtautuminen erityisluottolaitoksiin, %

	1	2	3	4
Hyvin tarpeellinen	23.0	15.7	20.0	24.6
Melko tarpeellinen	36.0	32.2	21.7	27.0
Ei osaa sanoa	23.8	34.7	36.7	37.8
Melko tarpeeton	13.9	12.4	15.0	5.7
Täysin tarpeeton	3.3	5.0	6.6	4.9
1 = KERA				
2 = INRA				
3 = VATA				
4 = VTL				

Valuuttaluottoja nostettu ennätysmäärä

Luottomuotojen jakauma on muuttunut: suuntauksena on siirtyminen vekseleistä ja pitkäaikaisista pankkiluotoista lyhytaikaisiin ja pitkäaikaisiin valuuttaluottoihin. Kaiken kaikkiaan vuonna 1988 nostetuista luotoista lähes 64 prosenttia oli valuuttaluottoja. Vastaava luku oli vuonna 1986 29 prosenttia.

Kun markkaluottojen korot ovat nousseet, ovat valuuttaluottojen korot painuneet lievästi alas päin. Pitkäaikaisen pankkilainojen ja vastaavien valuuttaluottojen kor-

koero oli viime vuonna lähes kolme prosenttiyksikköä. Se selittää tutkimuksen mukaan valuuttaluottojen jyrkän kasvun.

Valuuttariskeiltä suojautaan useamman valuutan korilla. Keskimäärin kutakin luottoa vastaavassa korissa oli 3,4 valuuttaa. Tulokset kertovat siirtymisestä kohti valuuttakoreja, joissa on vähintään kolme valuuttaa. Vuonna 1987 nostetuista pitkäaikaisista valuuttaluotoista lähes 40 prosenttia oli vielä vain yhteen tai kahteen valuuttaan sidottuja. Viime vuonna vastaava luku oli noin seitsemän prosenttia.

Taulukko 3. Euroopan yhdentymisen merkitys, % vastanneista

Parantaa rahoituksen saatavuutta ja alentaa kustannuksia	48,3 %
Heikentää rahoituksen saatavuutta ja nostaa kustannuksia	4,2 %
Ei muuta nykyistä tilannetta	20,8 %
Ei osaa sanoa	26,7 %
Yhteensä	100 %

Vieraan pääoman vakuusongelmat

Vakuuksien puute on ollut perinteisesti keskeisin pienyrityksien ongelma. 67 prosenttia kuitenkin ilmoitti, että heillä ei ole ollut vakuusongelmia lainkaan. Kolmasosa väitti, että ongelmia on ollut jonkin verran. Vakuusongelma tarkoittaa sitä, että se estää tai vaikeuttaa rahan saamista huomattavasti. Kuitenkin niiden määrä joilla vakuusongelmia on paljon tai erittäin paljon on kasvanut kymmenestä prosentista kolmeentoista. Yleisin vakuusmuoto oli kiinteistövakuus (69 prosenttia); samalla sitä pidetään myös tärkeimpänä vakuusmuotona.

KERA suosituin

Kehitysaluerahastoa vastaajista piti vähintään melko tarpeellisena hieman alle 60 prosenttia. Vientitakuulaitos on kakkosena reilun viidenkymmenen prosentin osuudellaan. Investointirahasto ja Valtiontakuulaitos keräsivät molemmat noin neljäkymmenen prosentin suosion.

Tutkimuksen mukaan yllättävän moni ei osannut ottaa mitään kantaa erityisluottolaitosten olemassaoloon. Investointirahaston, Valtiontakuu- ja Vientitakuulaitoksen osalta näin vastanneiden osuus oli yli kolmannes. Tuloksien arvellaan johtuvan tietämättömyydestä ja siitä, että yrittäjillä ei ole mitään kokemuksia näiden erityisluottolaitosten palveluista. (Taulukko 2)

Neuvotteluasema vahvistunut

PTK:n rahoituskustannusselvityksissä on perinteisesti kartoitettu yrittäjien neuvotteluasemaa pankkien kanssa.

Yrittäjät kokevat neuvotteluasemansa vahvistuneen selvästi. Vuonna 1985 rahoituksen ehdot määräytyivät lähes 80%:n mukaan täysin tai pääasiassa pankkien ehdoilla. Viime vuonna vastaava luku oli 55% ja tänä vuonna näin vastasi 51%. Tasapuolisesti neuvotteluja koki käytävän 43% vastanneista.

Keskikorot nousseet

Talletuspankkien kaikkien uusien markkaluottojen keskikorko oli vuonna 1987 10,01% ja 1988 10,50%. Keskikorko on siis noussut 0,49%-yksiköllä. PTK:n selvityksen mukaan pienten yritysten pitkäaikaisen pankkiluottojen keskikorko oli viime vuonna 10,39%, missä nousua edellisestä vuodesta on 1,09%. Näin ollen pienet teollisuusyritykset saivat pankkilainansa hieman kaikkien uusien pankkilainojen keskikorkoa alhaisemmalla korolla. Toisaalta yritysten korot nousivat selvästi enemmän kuin kaikkien pankkiluottojen keskikorko.

Optimismia integraatiota kohtaan

Pienet teollisuusyritykset suhtautuvat optimistisesti Euroopan yhdentymiskehitykseen ainakin rahoituksen osalta. Lähes puolet vastanneista uskoo, että Euroopan yhdentymiskehitys parantaa rahoituksen saatavuutta ja alentaa kustannuksia. Niiden osuus, jotka eivät osanneet ottaa mitään kantaa kysymykseen oli varsin suuri. Tämä on osoitus siitä, että yhdentymiskehitykseen liittyvää tiedotusta on parannettava. (Taulukko 3)

Proteettisissa töissä käytettävät materiaalit

Hammasteknik-kolehti julkaisee luettelon proteettisissa töissä käytettävistä materiaaleista. Toivottavasti siitä on apua monelle ja hyötyä monelle. Tulevaisuutta ajatellen toimitus toivookin, että lukijat kertoisivat min-kälaisista ammat-tiasioista he tämänkaltaista tie-toa tarvitsisivat.

Muoviset proteesilevy-materiaalit

Luettelo n:o 142, joulukuu 1988

Luettelo käsittää tuotteet, jotka valmistaja vakuuttaa täyttävän ISO 1567-1978 (Denture base resin) standardin vaatimukset ja jotka NIOM on todennut täyttävän tyyppi I:n (Kuumapolymerisoituvat metakrylaatit) vaatimukset. Tämä luettelo korvaa luettelon n:o 125 (joulukuu 1987).

Tuotteet, jotka on merkitty (1) toimitetaan kapsleissa ja vaativat erityisvälineistöä ja -tekniikkaa.

Austenal Dental Products, Ltd.

Acron HI
Veined Pink
Acron Rapid
Clear, Pink, Translucent, Veined
Acron Standard
Clear, Pink, Translucent, Veined

Bayer Dental

Meliodent
A-26 Pink, Clear/1, Pink
Vein/26, Vein

Dentimax B.V.

Vertex Rapid-Simplified
Lux 3 (pink), Super 1 (pink)

DeTrey Dentsply

QC-20
Light Pink, Pink, Translucent, Veined
Trevalon
Light Pink, Pink, Translucent, Veined
Trevalon C
Clear

Ivoclar AG

SR-Ivocap Universal cadmiumfree (1)
Clear, P (pink), S-Special (pink)
SR 3/60
Clear, P (pink), P-O (pink opaquer)
SR 3/60 New Formula
Clear, Rosa "P"

Kerr Division of Sybron

Permatone
Pink, Veined

Kulzer & Co, GmbH

Paladon 65
Pink

Novodent

Novodon
11 Light Pink, 22 Pink

Muoviproteesihampaat

Luettelo n:o 143, joulukuu 1988

Luettelo käsittää muoviproteesihampaat, jotka tuottaja on vakuuttanut täyttävän ISO 3336-1977 (Dentistry-Synthetic resin teeth) standardin vaatimukset ja jotka NIOM on todennut vaatimukset täyttäväksi. Tämä luettelo korvaa luettelon n:o 126 (joulukuu 1987).

Tyyppi I, Etuhampaat

Austenal Dental Inc.

Myerson's Dura-Blend Characterized
Myerson's Dura-Blend Special

De Trey Dentsply GmbH

Bioplus

Ing. W. Hampel

Der Bero Trend

Ivoclar AG

SR-Vivodent-PE
SR-Vivosit-PE

Lactona Corp.

Verident Polychrome

Lindauer Zähne Dental GmbH

Imperial

Major Prodotti Dentari S.p.A.

Super Lux

Metrodent Ltd.

Metrolux Characterized
Metrolux None-characterized

Zahnfabrik Bad Nauheim

Cosmocryl CL

Major Prodotti Dentari S.p.A.

Super Lux

Metrodent Ltd.

Metrolux None-characterized

Tyyppi II, Välihampaat

Austenal Dental Inc.

Myerson and Sears (Dura-Blend)
Myerson's Duratomic
Myerson's Synchronized (Dura-Blend)

Bayer AG

Optognath

Candulor AG

Bonartic Acryl

DeTrey Dentsply GmbH

Biostabil
Artiplus

Ing. W. Hampel

Der Bero Trend

Ivoclar AB

SR-Orthosit-PE
SR-Orthotyp-PE

Lactona Corp.

Verident NIC Posteriors

Lindauer Zähne Dental GmbH

Cronos
Orthocal
Orthofill
Orthognath
Royal

Wilde Dental GmbH

DensNobilis

Argen San Diego Corp.

Argenco 2
III
Argen 830, 750
Argenco III
III
Argesol-Lo eller 650
Argenco IV
IV
(juote sama kuin ed.)
Argenco 7 A
IV
(juote sama kuin ed.)

Auric

Auric 1000
III
Auric 2 (5,5 % Cd), Auric 3 (8,0 % Cd)
Auric 2000
IV
(juote sama kuin edellisessä)

Austenal Dentalmaterial AB

AP-2
III
S-AP1, S-AP2

BEGO Bremer Goldschlägerei Wilh. Herbst BmbH & Co

InLloyd H
II
Lot Log II, Preflux U Gold Solder
PlatinLloyd G
II
PlatinLloyd C
III
PlatinLloyd M
IV
(kaikissa sama juote)

Cendres & Métaux S.A.

Protor 2
III
S.NC1, S.NC2, S.NS3 (kaikissa sama juote)
Protor 3
IV
Neocast 3
IV

Degussa AG

Degulor C
III
Degulor-Lot 0,1,2 eller Unilot 1,2 (kaikissa sama juote)
Degulor M
IV
Degulor MO
IV

Allgemeine Gold- und Silberscheideanstalt AB

Algedor 70
IV
Algedor Lot I, II

AB Dentallegeringar

DL-III
III
Solder 830, 765, 715

H. Drijfhout & Zoom's Edelmetaalbedrijven B.V.

Ador BX
II
CF-1,-2,-3 (kaikissa sama juote)
Ador CX
III
Ador CXR
III
Ador DX
IV

Elephant edelmetaal b.v.

Pluto 2P
III Elephant Solder 1,2,3 (kaikissa sama juote)
Apollo 3
III
Apollo 4
IV
Apollo 4H
IV

Engelhard/Baker Dental

Baker Inlay Medium
II
Baker 650, 615, 585, 450 Fine Solders (kaikissa sama juote)
Baker Inlay Hart
III

Five Stars Alloys Ltd.

Selectacast 75
III
Five Stars Solders 650, 560, LO

C. Hafner GmbH & Co.

Orplid soft
I
Orplid 0,1,2 (kaikissa sama juote)
Orplid medium hard
II
Orplid C
III
Orplid hard
IV
Orplid extra hard
IV

Heimerle + Meule GmbH

Platinor G-III
III
Platinor-Lot 1 (5,5 % Cd).
Platinor-Lot 2 (8,0 % Cd).

Platinor CF-Lot 1, Platinor CF-Lot 2 (molemmissa samat juotteet)
Platinor G-IV
IV

Heraeus Edelmetalle GmbH

Maingold G
III
Maingold Lot I,II,III (muissa sama juote paitsi viimeisessä)
Maingold SG
IV
Maingold OG
IV
Maingold KF
IV
Maingold KF Lot I,II

J.F. Jelenko & Co

Special Inlay
I
18-650, 18-615
Modulay
II
18-650
Firmilay
III
18-650 Color Blend
Jelenko No. 7
IV
(sama juote kuin edellisessä)

Jeneric/Pentron Inc.

RzA
I
Rx650
Rx6
II
Rx650
RxC
III
Rx650
RxIV
IV
Rx615

Johnson Matthey

Matticast R
III
Solder 830, 765, 715 (molemmissa sama juote)
Mattident R
IV

LM-Dental

LM-Soft
II
LM-Solder High 830, LM-Solder Medium 765
LM-Solder Low 715 (kaikissa samat juotteet)

LM-Hard
III
LM-Hard S
III
LM-Extra Hard
IV

Métaux Précieux SA Metalor

Aurofluid 2
III
Solder 732,733,734 (kaikissa sama juote)
Aurofluid 3
IV
Proth-Auro 22
IV

mt metalle GmbH

mt 3
III
Solder 1,2,3 (molemmissa sama juote)
mt 1 IV

The J.M. Ney Company

Ney-Oro A-1
II
Ney Balanced Line, Ney 650-Fine (kaikissa sama juote)
Ney-Oro B-2
III
Ney-Oro G3
IV

AB Nordiska Affineriet ANA

ANA C
III
CF 850, CF 820, CF 760 (kaikissa sama juote)
ANA CD
III
ANA D
III

Phoenix Shannon Ltd.

PB-II
II
Solder 615,700 (kaikissa sama juote)
PB-III
III
PB-IV
IV

K.A. Rasmussen a.s

Alfa
I
Slaglod 18,20 eller 22 (kaikissa sama juote)
Beta
II
Gamma
III

Delta
IV
Delta 2
IV

AB John Sjöding

AK-guld
II
AK-Iod
B-guld
II
JS Hårdlod
C-guld
III
JS750,JS820,JS850 eller
JSAmorfolod(lopuiissa tämä
juote) 750,820,850
C 3-guld
III
V-guld
III
D-guld
IV
E-guld
IV

APM-Sterngold, Div. of Stern Metals, Inc.

Sterngold I
II
700 Fine Solder (kaikissa sama juote)
Sterngold 2
III
Sterngold 3
IV

UGDO, Usine Genevoise de Dégrossissage d'Or

Resistor 2
II
UGDO No 2,3,4 (kaikissa sama juote)
Resistor 3
III
UGDO C-guld 3
III
Or 300
III
Resistor 4
IV

Wieland Edelmetalle GmbH

Portadur II
IV
Porta Lot M-1, Porta Lot W-2

Williams Dental Company, Inc.

Harmony Line Medium
II
William Gold Solder 615 fine,
650 Fine (molemmissa sama juote)

Harmony Line Hard
III

Ädelmetall AB

Aurodent C
III
20K/1083 (kaikissa sama juote)
Aurodent D*
III
Kronguld
III
Allguld II
III
Auroplatin II
IV
Auroplatin III
IV

Ögussa

Biocrown
II
Degulor Lot I (800 C), Degulor Lot II 750 C)
Suprem III
III
Suprem Solder 800
Suprem IV
IV
Suprem Solder 745

**Irroitettaviin hammas-
tekniisiin töihin kätet-
tävät epäjalot lejee-
ringit**

Luettelo n:o 145, joulukuu 1988

Luettelo sisältää irroitettaviin hammas-tekniisiin töihin käytettävät epäjalot lejeeringit, jotka tuottaja on vakuuttanut täyttävän ISO 6871-1987 (Dental base metal casting alloys) standardin vaatimukset ja jotka NIOM on todennut vaatimukset täyttäväksi. Tämä luettelo on ensimmäinen, jonka NIOM julkaisee tästä materiaalityypistä.

Tuotteet, jotka on merkitty (1) sisältävät biologiset ja kliiniset tiedot, jotka osoittavat tuotteen tyydyttävän sopivuuden biologiseen ympäristöön (lisätiedot, joita ei ole vaadittu standardissa).

Kaikkien tuotteiden Ni-pitoisuus on analysoitu. Tuotteet, jotka on merkitty (2) sisältävät enemmän kuin 1 paino-% Ni eikä niitä tule käyttää

potilaille, jotka ovat allergisia nikkelille.

(Tähdellä merkityt tuotteet eivät täytä kaikkia standardin edellyttämiä muodollisia vaatimuksia.)

Austenal Dental, Inc./A Nobelpharma Company

Vitalium (1)*
Vitalium (1)*

Bayer AG

Levochrom S (2)*
Lecochrom NN

BEGO, Bremer Goldschlägerei,

Wilh. Herbst GmbH & Co
Wironit
Wironit Extrahart
Wironium
Wironium extrahart

Degussa AG

Biosil f
Biosil h

Dentaurum, J.P. Winkelstroeter KG

Remanium GM 380

Krupp Medizintechnik GmbH

Chromodur (1)
Chromodur M (1)
Wisil (1)
Wisil M (1)
Wisil NP (1)
Wisil NP-M (1)

**Hyväksymisohjelma:
Metallikeraamisiin töihin
käytettävät lejeeringit**

Luettelo n:o A14, joulukuu 1988

Lejeeringit on arvioitu tuottajien tietojen perusteella ja ne on todettu NIOM'in hyväksymisohjelman (1985) vaatimukset täyttäväksi.

Halukkaat voivat tilata NIOM'in hyväksymisohjelman NIOM'ista. Tämä luettelo korvaa luettelon n:o 11 (joulukuu 1987).

(Tähdellä merkityt tuotteet eivät täytä kaikkia muodollisia vaatimuksia.)

Tyyppi A. Lejeeringit, joissa on runsaasti kultaa. Au + Pt 75 paino%

Argen San Diego Corp.

Argident Yellow 2
Argident 3
Argident 74
Argident 75
Argident 88

Auric

Auric 3000
Auric 4000

Austenal Dental AB

MicroBond 2000

BEGO, Bremer Goldschlägerei,

Wilh. Herbst GmbH & Co.
PontoStar
PontoLloyd P

Cendres & Métaux S.A.

Esteticor Swiss
Esteticor Ideal
Esteticor Special
Esteticor Royal
Esteticor Prestige

Degussa AG

Degudent U
Degudent H

AB Dentallegeringar

DL 96

H. Drijfhout & Zoon's Edelmetaalbedrijven B.V.

Ador-P100
Ador-P200
Zerclam
Adorbond-S

Elephant edelmetall b.v.

Bermudent Y
Orion Super
Orion Lux
Orion UX
Orion UWX

Engelhard/Baker Dental

Baker PG-Plus
Baker PGY
Baker PG-Supreme

Five Stars Alloys Ltd.

Master Ceram 86
Optima Ceramic 75

C. Hafner GmbH + Co

Orplid Keramik 1
Orplid Keramik 3
Orplid Keramik 4
Elfenbeingold Keramik

Heimerle + Meule GmbH

Platinor AM 1
Platinor AM 2
Platinor AM 3
Platinor AM 70

Heraeus Edelmetalle GmbH

Herador S
Herador G
Herador H
Herador NH
Heradent E

J.F. Jelenko & Co

Jelenko "O"
Jel-O-75

Jeneric Industries, Inc.

Rx Y Ceramic

Johnson Matthey

Matticraft E
Matticraft G
Matticraft S

LM-Dental

LM-Ceragold 1

Medent Dental & Medical Supplies Co.

ME 1
ME 2*
ME 5*

Métaux Précieux SA Metalor

V-Super
V-44
V-Gnathos
V-Classic

mt metalle GmbH

met 300

The J.M. Ney Company

SMG-2
SMG-3
Image

AB Nordiska Affineriet ANA

Anabond 1
Anabond 2
Anabond 3*

North American Precious Metals. Ins.

Premier
Aztec

Phoenix Shannon Ltd.

PC 1
PC 2
PC 9
PC 88*

K.A. Rasmussen a.s

PG 2
MK 760

AB John Sjöding

M-guld
M2-guld
M3-guld
M75-guld

APM-Sterngold, Div. of Stern Metals, Inc.

Majestic II
Merit
Criterion

UGDO, Usine Genevoise de Dégrossissage d'Or

Armator 2
Armator F
Armator S
Armator 75

Wieland Edelmetalle GmbH

Porta AB 76

Williams Dental Company, Inc.

Will-Ceram Golden Ceramic*
Will-Ceram Y1*
Will-Ceram Y

Ädelmetall AB

MBP 3
Aurodor MK 1*

Ögussa

Supracast O
Supracast IV
Biobond
Degudent 75*
Supracast SW*

Tyyppi B. Lejeeringit, joissa on runsaasti jalometalleja, Au Pd ja Au + Pd 75 paino%

Argen San Diego Corp.

Argistar 45
Novabond

BEGO, Bremer Goldschlägerei,

Wilh. Herbst GmbH & Co

BegoStar
BegoCer

Cendres & Métaux S.A.

Esteticor Economic
Esticor Opal
Esteticor Plus

Degussa AG

Deva 4
Deva M
Verinor

AB Dentalleringar

DL 52

H. Drijfhout & Zoon's Edelmetaalbedrijven B.V.

Adorbond

Elephant edelmetaal b.v.

Orion WX
Orion WX2
Orion WX3
Orion Delphi

Engelhard/Baker Dental

Baker PG-X
Baker PG-52

Five Stars Alloys Ltd.

Master Ceramic 45*
Master Ceramic 52NS*

C. Hafner GmbH + Co.

Cehadent Keramik
Cehadentor Keramik SF
Cehadentor Keramik SF 2

Heimerle + Meule GmbH

Platinor AM 4

Heraeus Edelmetalle GmbH

Herador P
Herador G
Heraloy U
Herabond
Herabond N

J.F. Jelenko & Co

PTM-45
Olympia
CamcoGold

Jeneric Industries, Inc.

Rx SFC

Johnson Matthey

Matticraft M

LM-Dental

LM-Ceragold 2
LM-Ceragold 3

Medent Dental & Medical Supplies Co.
ME 3

**Métaux Précieux SA Meta-
lor**
V-Deltabond
V-Delta SF

mt metalle GmbH
mt 200
mt 600

The J.M. Ney Company
Eclipse
Neydium Gold Ceramic
Encore

Phoenix Shannon Ltd.
PC 3
PC 4
PC 8

K. A. Rasmussen a.s
PG 3
Palora
P-50 gi

AB John Sjöding
P-21

**APM Sterngold, Div. of
Stern Metals, Inc.**
Galaxy
Auramic 210
Metro

**UGDO, Usine Genevoise de
Degrossissage d'Or**
Armator 5
Armator 7

Valcambi s.a.
V1

**Williams Dental Company,
Inc.**
Will-Ceram Y-Lite*
Will-Ceram Lodestar*
Will-Ceram W3

Ögussa
Auricast SF

**Tyyppi C. Iejeeringit,
joissa on runsaasti pal-
ladiumia Pd 50 pai-
no %**

**BEGO, Bremer Goldschlä-
gerei,**
Wilh. Herbst GmbH & Co.
BegoPal

Cendres & Métaux S.A.
Esteticor Bienna
Esteticor Biennor

Degussa AG
Bond-on 4

**H. Drijfhout & Zoon's Edel-
metaalbedrijven B.B.**
Adorpall-II

Elephant edelmetaal b.v.
Orion Vesta
Orion Libra
Orion Star
Orion Virgo
Orion Argos

Engelhard/Baker Dental
Baker PG-200

C. Hafner GmbH + Co.
Pangold Keramik
Pangold Keramik SF
Pangold Keramik SF2

Heimerle + Meule GmbH
Platinor AK 1
Econor AP 1
Econor AP 2
Econor U 1

Heraeus Edelmetalle GmbH
Albabond E
Albabond

J.F. Jelenko & Co
Micro-Star
Jel-5
Jelstar

Jeneric Industries, Inc.
Naturelle

**Medent Dental & Medical
Supplies Co.**
ME 4

**Métaux Précieux SA Meta-
lor**
CeraPall 2

mt metalle GmbH
mt 800

The J.M. Ney Company
Option
Bravo!

Phoenix Shannon Ltd.
PC 5
PC 7

AB John Sjöding
P-20

**UGDO, Usine Genevoise de
Degrossissage d'Or**
Armapal

**Williams Dental Company,
Inc.**
Will-Ceram W1

Ögussa
Ergocast SF
ECO 2000

**Tyyppi D. Epäjalot le-
jeeringit**

**Co-pohjaiset Cr 25 paino%,
Mo 2 paino%**
**Ni-pohjaiset Cr 11 paino%,
Mo 2 paino%**

Cendres & Métaux S.A.
Cristal B

**Elastiset jäljennösai-
neet**

**Luettelo n:o 146, joulukuu
1988**

Luettelo käsittää elastiset jäl-
jennösaineet, jotka tuottaja on
vakuuttanut täyttävän ISO
4823-1984 (Dental materials -
Elastomeric impression mate-
rials) standardin vaatimukset
ja jotka NIOM on todennut
vaatimukset täyttäväksi. Tämä
luettelo korvaa luettelon n:o
128 (joulukuu 1987).

Bayer AG
Baysilex
Optosil Plus Liquid Act.
Optosil Plus Paste Act.
Provil H
Provil L
Provil M

Provil P
Xantopren Blue Light Body Li-
quid Act.
Xantopren Blue Light Body
Paste Act.
Xantopren Green Regular Bo-
dy Liquid Act.
Xantopren Green Regular Bo-
dy Paste Act.
Xantopren Green Plus Liquid
Act.
Xantopren Green Plus Paste
Act.
Xantopren Plus Liquid Act.
Xantopren Plus paste Act.

Blendax-Werke AG
Blend-a-scon Body
Blend-a-scon Light
Blend-a-scon Ultra
Blend-a-scon Viskos

Coltène AG
Coltex Compact
Coltex Extra Fine
Coltex Fine
Coltex Hard
Coltex Medium
Coltoflax
Precise
President Copperband
President Heavy Body
President Light Body
President Putty
President Regular
Rapid
Rapid Liner

G-C Dental Industrial Corp.
GC Exaflex Injection
GC Exaflex Regular
GC Exaflex Putty

Dental Products Div./3M
Express Light Body Fast Set
Express Light Body Fast Set
Hydrophilic
Express Light Body Regular
Set
Express Light Body Regular
Set hydrophilic
Express Regular Body Hyd-
rophilic
Express Putty Firm Set Hyd-
rophilic
Express Putty Softer Set Hyd-
rophilic
Express STD Putty Firmer Set

**Kerr Division of Sybron
Corp.**
Mirror 3 Extrude Medium
Mirror 3 Extrude Putty
Mirror 3 Extrude Wash

**Alginaattijäljennösai-
neet**

**Luettelo n:o 147, joulukuu
1988**

Luettelo käsittää alginaattijäl-
jennösaineet, jotka tuottaja
vakuuttaa täyttävän ISO
1563-1978 (Alginate dental
impression material) stand-
ardin vaatimukset ja jotka
NIOM on todennut vaatimuk-
set täyttäväksi. Tämä luettelo
korvaa luettelon n:o 129 (jou-
lukuu 1987).

Austenal Dentalmaterial AB
All Hyco

Bayer AG
Alginoplast Fast Set
Alginoplast Normal Set
Xantalgin Fast Set
Xantalgin Norma Set

CADCO Dental Products
Alginate Fast
Identic 2 min
Identic 3 min

Caulk Dentsply
Jeltrate Fast Set
Jeltrate Heavy Body
Jeltrate Normal Set
Jeltrate Plus Fast Set
Jeltrate Plus Regular Set
Dentaurum
Orthalgemat

DeTrey Dentsply
Blueprint Asept
Blueprint Rapid
Blueprint Regular
Zelgan

ESPE GmbH
Palgat Quick
Palgat Regular

G-C Dental Industrial Corp.
GC Vericol Aroma

Ivoclar AG
Algicap Green
Algicap Red
**Kerr Division of Sybron
Corp.**
Kerr Proof I
Kerr Proof II

**Keur & Sneltes Dental Mfg.
Co**
CA 37 Fast Pink
CA 37 Fast Set
CA 37 Regular
CA 37 Superior Pink

**Major Prodotti Dentari
S.p.A.**
Alginmax

Svedia Dental-Industri AB
Algiflex Green Rapid
Algiflex Super
Algihard
Algi-X Heavy Body
Algi-X Light Body
Austenal Syringe HyCo Light
Body
Austenal Tray HyCo Fast Set-
ting
Austenal Tray HyCo Heavy
Body

**S.S. White Dental Products
D.S.A.**

Wright Health Group
New Kromopan

Agarjäljennösaineet

**Luettelo n:o 148, joulukuu
1988**
Luettelo käsittää alginaattijäl-
jennösaineet, jotka tuottaja
vakuuttaa täyttävän ISO
1564-1976 (Agar impression
material) standardin vaati-
mukset ja jotka NIOM on to-
dennut vaatimukset täyttävik-
si. Tämä luettelo korvaa luet-
telon n:o 130 (joulukuu 1987).

Columbus Dental
Surgident Heavy Body II
Orange
Surgident Regular Body
Surgident Thompson Heavy
Body II
Surgidenthompson Sticks
Natural
Pink
Red
Yellow
Surgident Universal Hydro-
colloid

Van R Dental Products
Pink Backloading Syringe

Material
Heavy Bodied Rubberloid
Regular Rubberloid

Kipsit

**Luettelo n:o 149, joulukuu
1988**

Luettelo käsittää kipsit, jotka
valmistaja on vakuuttanut
täyttävän ISO 6873-1983
(Dental gypsum products)
standardin vaatimukset ja jot-
ka NIOM on todennut vaati-
mukset täyttäväksi. Tämä luet-
telo korvaa luettelon n:o 131
(joulukuu 1987).
(Tähdellä merkityt tuotteet
eivät täytä kaikkia mahdollisia
vaatimuksia.)

**BEGO, Bremer Goldschlä-
gerei,**
Wilh. Herbst GmbH & Co.
BegoStone*

**A. Kettenbach GmbH & Co
KG**
Tewestone
Tewerock

Whip Mix Corp.
Silky-Rock

Valuvahat

**Luettelo n:o 150, joulukuu
1988**

Luettelo käsittää valuvahat,
jotka tuottaja on vakuuttanut
täyttävän ISO 1561-1975
(Dental inlay casting wax)
standardin vaatimukset ja jot-
ka NIOM on todennut vaati-
mukset täyttäväksi. Tämä luet-
telo korvaa luettelon n:o 132
(joulukuu 1987).

G-C Dental Industrial Corp.
GC Violet Inlay Wax

Whip Mix Corp.
Regular Casting Wax
Red, Ivory, Yellow, Blue,
Green

VITA

- päällepolttoposliini-
tekniikan kärjessä!

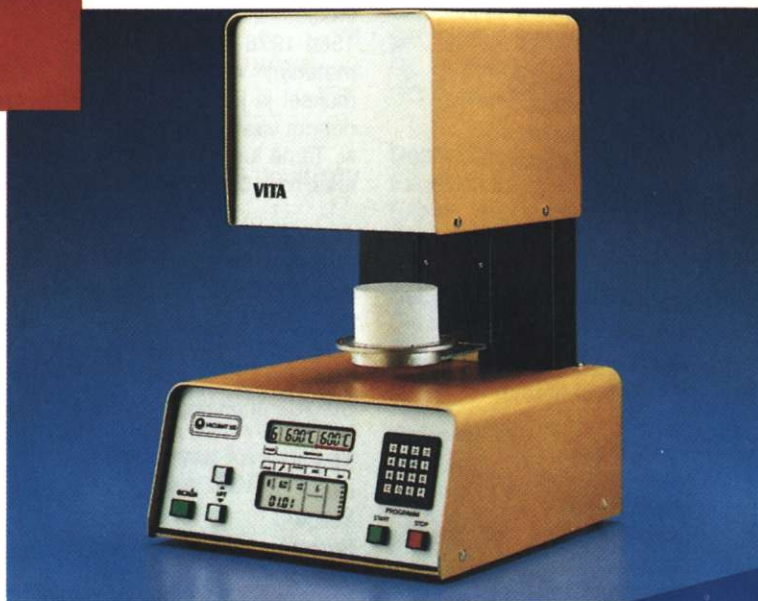

VITA Vacumat posliinipolttouunit

VITA Vacumat 100

VITA Vacumat 200

Plandent oy

Mekaanikonkatu 5, 00810 Helsinki
Linnankatu 11A/C, 20100 Turku
Puijonkatu 26-28, 70100 Kuopio
Koulukatu 34, 90100 Oulu
Koskikatu 7 A, 33100 Tampere

(90) 755 4366
(921) 512 537
(971) 117 188
(981) 220 181
(931) 146 280

Neljä mahdollisuutta
- jokaisen tarpeeseen
VITA